

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 6 Μαρτίου 2019, με την ακόλουθη σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Άννα Λιγωμένου, Αγγελική Μαυρουδή και Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδροι, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Κωνσταντίνα Ζώη, Γεωργία Τζομάκα, Θεολογία Γναρδέλλη, Αγγελική Πανουτσακοπούλου (εισηγήτρια), Δημήτριος Τσακανίκας, Βασιλική Προβίδη, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη, Νεκταρία Δουλιανάκη και Αικατερίνη Μποκώρου, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης, Γεωργία Παπαναγοπούλου και Νικολέτα Ρένεση, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 23 Μαρτίου 2017 (αριθμ. καταθ. .../7.4.2017) αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη,

κ α τ ά του ... .. του ..., κατοίκου ..., οδός ... .., ο οποίος παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου του Μιχαήλ Ρίκου (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 27941).

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 2419/2016 οριστικής απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσίβλητου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 6.3.2019 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τις Αντιπροέδρους Άννα Λιγωμένου, Αγγελική Μαυρουδή και Μαρία Αθανασοπούλου, καθώς και τις Συμβούλους Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Κωνσταντίνα Ζώη, Θεολογία Γναρδέλλη και Ειρήνη Κατσικέρη, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

**Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρα 61 παρ. 1 και 117 του π.δ/τος 1225/1981, Α' 304, και 73 παρ. 1 του, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Α' 52, Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο).

2. Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναίρεση της 2419/2016 οριστικής απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία έγινε δεκτή έφεση του ήδη αναιρεσίβλητου κατά της .../27.3.2015 πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, απορριπτικής της από 20.5.2014 αίτησής του για μεταβίβαση σε αυτόν της σύνταξης της θανούσας στις 21.7.1993 συζύγου του, πολιτικής συνταξιούχου του Δημοσίου, διότι κατά την υποβολή της εν λόγω αίτησης είχε παρέλθει η προβλεπόμενη πενταετής προθεσμία για άσκηση του σχετικού δικαιώματός του.

3. Η αίτηση αυτή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των λόγων της, που αναφέρονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και 3 παρ. 3 και 12 του ν. 3075/2002. Εξάλλου ο ήδη αναιρεσίβλητος με το κατατεθέν στις 5.3.2019 υπόμνημά του ζητεί την απόρριψη της υπό κρίση αίτησης και την καταδίκη του Ελληνικού Δημοσίου στα δικαστικά του έξοδα.

4. Στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (Ε.Σ.Δ.Α.), το οποίο κυρώθηκε (μαζί με τη Σύμβαση) με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974 (Α' 256) και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, υπέρτερη έναντι των κοινών νόμων τυπική ισχύ, ορίζεται ότι: «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού, ειμή δια λόγους δημόσιας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Με τις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, το οποίο επιτρέπεται να την στερηθεί μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας. Στην έννοια δε της περιουσίας, η οποία έχει αυτόνομο περιεχόμενο, ανεξάρτητο από την τυπική κατάταξη των επιμέρους περιουσιακών δικαιωμάτων στο εσωτερικό δίκαιο (ΕΔΔΑ, Ιατρίδης κατά Ελλάδα, απόφ. της 25.3.1999, σκ. 54, Ιχτιάρογλου κατά Ελλάδα, απόφ. της 19.6.2008, σκ. 49, Kemp και λοιποί κατά Λουξεμβούργου, απόφ. της 24.7.2008, σκ. 72), περιλαμβάνονται όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσεως», καθώς και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Καλύπτονται, επομένως, με τις διατάξεις αυτές και τα ενοχικά δικαιώματα και, ειδικότερα, απαιτήσεις, είτε έχουν αναγνωρισθεί με δικαστική ή

διαιτητική απόφαση είτε έχουν απλώς γεννηθεί κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον μέχρι τον χρόνο της προσφυγής στο δικαστήριο δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά, εφόσον δηλαδή υφίσταται σχετικά μία επαρκής νομική βάση στο εσωτερικό δίκαιο του συμβαλλόμενου κράτους (ΕΔΔΑ, *Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά Βελγίου*, απόφ. της 20.11.1995, σκ. 28 (31), *Ιχτιάρογλου κατά Ελλάδα*, απόφ. της 19.6.2008, σκ. 49-50, *Draon κατά Γαλλίας*, απόφ. της 6.10.2005, σκ. 65 επόμε., ΕΣ Ολομ. 2705/2014, 3023, 441/2012, 1031/2011, 2274/1997, ΣτΕ 3613/2013, 1285/2012 Ολομ., 730/2010, 6/2010, 2031/2009, 3428/2006, ΑΠ 40/1998). Νόμιμη δε προσδοκία υφίσταται, όταν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η εσωτερική νομοθεσία για τη γένεση της σχετικής αξίωσης (ΕΔΔΑ, *Ουζούνης κατά Ελλάδα*, απόφ. της 18.4.2002, σκ. 24-25, *Korecky κατά Σλοβακίας*, απόφ. της 28.9.2004, σκ. 35, *Ιχτιάρογλου κατά Ελλάδα*, απόφ. της 19.6.2008, σκ. 51, *Sierinski κατά Πολωνίας*, απόφ. της 3.2.2010, σκ. 65-66). Περιουσία, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου, αποτελούν περαιτέρω και οι έναντι των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης αξιώσεις για τη χορήγηση κοινωνικοασφαλιστικών εν γένει παροχών (ΕΔΔΑ *Αντωνακόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδα*, απόφ. της 14.12.1999, *Γεωργιάδης κατά Ελλάδα*, απόφ. της 28.3.2000, *Αζινάς κατά Κύπρου*, απόφ. της 20.6.2002, ΣτΕ 1022/2005, 4338/2009). Και τούτο, ανεξαρτήτως του αν η χορήγηση μιας παροχής κοινωνικής προστασίας προϋποθέτει ή μη την προηγούμενη καταβολή εισφορών. Αρκεί ότι η νομοθεσία του συμβαλλόμενου κράτους προβλέπει, ως δικαίωμα, τη χορήγησή της και συντρέχουν για την καταβολή της οι προϋποθέσεις του νόμου (ΕΔΔΑ *Andrejeva κατά Λετονίας*, απόφ. της

18.2.2009, σκ. 77, Rasmussen κατά Πολωνίας, αποφ. της 28.4.2009, σκ. 71, Moskal κατά Πολωνίας, απόφ. της 15.9.2009, σκ. 38-40). Τέτοιο δικαίωμα υφίσταται και στην περίπτωση κατά την οποία έχει αναληφθεί μία γενικότερη υποχρέωση για την καταβολή σύνταξης, υπό προϋποθέσεις που μπορεί να θεωρηθούν ότι αποτελούν μέρος της σύμβασης εργασίας, όπως στην περίπτωση συντάξεων δημοσίων υπαλλήλων (ΕΔΔΑ, Zeibek κατά Ελλάδα, απόφ. της 9.7.2009, σκ. 37, Αποστολάκης κατά Ελλάδα, απόφ. της 22.10.2009, σκ. 35). Περαιτέρω, εναπόκειται στον εθνικό νομοθέτη να αξιολογήσει τους λόγους δημόσιας ωφέλειας, οι οποίοι μπορούν να δικαιολογήσουν επέμβαση σε περιουσιακής φύσης αγαθό, κατόπιν στάθμισης παραμέτρων πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής φύσης, αρκεί η εκτίμηση αυτή να μη στερείται προδήλως λογικής βάσης (ΕΔΔΑ, James κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. της 21.2.1986, σκ. 43, National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society et Yorkshire et Yorkshire Building Society κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. της 23.10.1997, σκ. 80, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας, απόφ. της 11.2.2010, σκ. 36, ΣτΕ 3613/2013, ΕΣ 2705/2014). Σε κάθε όμως περίπτωση επέμβασης στην περιουσία, πρέπει να τηρείται δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις αφενός του γενικού συμφέροντος και αφετέρου του σεβασμού της περιουσίας των προσώπων, ενώ απαιτείται να πληρούνται και οι όροι της αρχής της αναλογικότητας (ΕΔΔΑ, Sporrang et Lönnroth κατά Σουηδίας, απόφαση της 23.9.1982, σκ. 69, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας, σκ. 41, Αποστολάκης κατά Ελλάδα, απόφ. της 22.10.2009, σκ. 37).

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α' 297/5.12.2002), με την οποία αντικαταστάθηκαν οι παρ. 21 του άρθρου 22 και 6 του άρθρου 50 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, ορίζεται ότι: «Κάθε αίτηση που αφορά την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης, την αύξησή της ή την προσμέτρηση χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας υποβάλλεται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά την έξοδο του υπαλλήλου από την υπηρεσία ή την έναρξη καταβολής της σύνταξης, με ποινή έκπτωσης από το δικαίωμα, σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννηση του δικαιώματος αυτού. (...)», ενώ με την παράγραφο 12 του άρθρου 3 του ν.3075/2002, όπως αντικαταστάθηκε από τότε που ίσχυσε με το άρθρο 2 παρ. 14 του ν. 3234/2004 (Α' 52), ορίζεται ότι: «Οι προθεσμίες που τάσσουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού για δικαιώματα που γεννήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού αρχίζουν από την ισχύ του». Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 3075/2002 «Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις».

6. Με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 θεσπίζεται πενταετής αποσβεστική προθεσμία για την υποβολή αίτησης για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή για την αύξηση της σύνταξης ή για την προσαύξηση της συντάξιμης υπηρεσίας. Ειδικότερα, απαιτείται να υποβληθεί από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον σχετική αίτηση, μέσα σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννηση του δικαιώματος, ενώ, στην περίπτωση που το δικαίωμα γεννήθηκε πριν από την ισχύ των διατάξεων του ν. 3075/2002,

η σχετική αίτηση πρέπει να υποβληθεί μέσα σε προθεσμία πέντε ετών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού (5.12.2002), δηλαδή έως τις 5.12.2007, διαφορετικά το δικαίωμα αποσβέννεται. Οι λόγοι που υπαγόρευσαν τη θέσπιση χρονικών περιορισμών για την άσκηση του δικαιώματος για τον κανονισμό ή αύξηση σύνταξης ή την προσαύξηση συντάξιμης υπηρεσίας, με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (βλ. και παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002, με τις οποίες αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις των παρ. 1 των άρθρων 23 και 51, 1 του άρθρου 53 και 8 του άρθρου 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα), ρύθμιση που περιεχόταν στους προϊσχύσαντες Συνταξιοδοτικούς Κώδικες (Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, Σιδηροδρομικών Συντάξεων και Πολεμικών Συντάξεων και καταργήθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 18-20 του ν. 1489/1984 (Α' 170), αναλύονται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3075/2002, σύμφωνα με την οποία: «Επειδή η ρύθμιση αυτή είχε ως συνέπεια να υποβάλλονται τέτοιες αιτήσεις μετά παρέλευση δεκαετιών από τότε που γεννήθηκε το σχετικό δικαίωμα και επειδή το συμφέρον της έννομης τάξης απαιτεί την εκκαθάριση των σχέσεων που ανάγονται στο παρελθόν, δεδομένου ότι, με την πάροδο του χρόνου, οι σχέσεις περιέρχονται σε αβεβαιότητα και τα μέσα απόδειξης εξασθενούν, ενώ η εξακρίβωση του δικαιώματος και η απονομή του δικαίου καθίσταται προβληματική και επισφαλής, κρίθηκε σκόπιμη με τις διατάξεις του άρθρου 3 η επαναφορά των προθεσμιών (κατά κανόνα πενταετία) για την άσκηση των σχετικών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων». Η ως άνω δε επαναφορά των προθεσμιών για την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ισχύει μόνο για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, αφού με τη γενική διάταξη του άρθρου 31

παρ. 1 του ν. 1027/1980 (Α΄ 49) καταργήθηκαν οι προϋφιστάμενες διατάξεις των κατ' ιδίαν ασφαλιστικών οργανισμών που έτασσαν χρονικούς περιορισμούς για την υποβολή αίτησης απονομής σύνταξης και μάλιστα στη ρύθμιση υπήχθησαν και περιπτώσεις κατά τις οποίες το σχετικό δικαίωμα είχε γεννηθεί πριν από τον νόμο αυτό και είχε υποπέσει σε παραγραφή (ΣτΕ 311/2011, 2161/2006, 3764/2005, 4069/2000, 2396/1993). Ο συγκεκριμένος περιορισμός, όμως, που τίθεται με τις διατάξεις του ν. 3075/2002, ως προς την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, επιφέρει καταλυτικές συνέπειες στο δικαίωμα αυτό, το οποίο με τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων έχει γεννηθεί και αποτελεί στοιχείο της περιουσίας, που προστατεύεται από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., με αποτέλεσμα να συνιστά επέμβαση σε περιουσιακό στοιχείο που προβλέπεται μεν από διάταξη νόμου και αποσκοπεί, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στην ταχεία εκκαθάριση των σχετικών υποθέσεων, όμως, με τη θέσπισή του διαταράσσεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ της απαίτησης σεβασμού της περιουσίας και του σκοπού δημοσίου συμφέροντος που φέρεται να υπηρετεί. Ειδικότερα, η θεσπιζόμενη με τις ανωτέρω διατάξεις πενταετής αποσβεστική προθεσμία υποχρεώνει τον φορέα του περιουσιακού δικαιώματος σε ορισμένη ενέργεια, προκειμένου να μην απολέσει ολοσχερώς το δικαίωμα αυτό και τις εξ αυτού απορρέουσες αξιώσεις του. Η πρόβλεψη δε μίας τέτοιας υποχρέωσης, όπως και γενικότερα ο θεσμός της παραγραφής και συνακόλουθα οι συγγενείς προς αυτόν ρυθμίσεις περί αποσβεστικών προθεσμιών (βλ. άρθρα 247, 279 ΑΚ και επί των ουσιαστικών και δικονομικών παραμέτρων διαφοροποίησης της παραγραφής και της αποσβεστικής προθεσμίας, ενδεικτικά ΣτΕ 3288/2013, ΑΠ 717/2013), μπορούν

να συνιστούν κατ' αρχήν εύλογους περιορισμούς των περιουσιακών δικαιωμάτων και αξιώσεων, χωρίς να αντίκεινται στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., στον βαθμό που υπηρετούν την ασφάλεια δικαίου κατά την εκκαθάριση των υποθέσεων (βλ. ΕΔΔΑ *Stubbings* και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. της 20.11.1995, σκ. 68-69, *J.A. Pye (Oxford) Ltd* και *J.A Pye (Oxford) Land Ltd* κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. της 22.10.1996, σκ. 68, 69, *Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας*, σκ. 29, *Κοκκίνη κατά Ελλάδας*, σκ. 31, *Ζουμπουλίδης κατά Ελλάδας*, απόφ. της 25.6.2009, σκ. 31) ή, υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, εφόσον οι θεσμοί αυτοί εξυπηρετούν όχι απλώς το στενώς εννοούμενο ταμειακό συμφέρον κρατικών φορέων (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 22.5.2008 *Μειδάνης κατά Ελλάδος*, σκ. 31, ΕΣ Ολομ. 3023, 441/2012), αλλά το ευρύτερο δημοσιονομικό συμφέρον αυτών, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων εσόδων και τη συνέχεια της δημόσιας υπηρεσίας (βλ. ΕΔΔΑ *Γιαβή κατά Ελλάδας*, σκ. 48, απόφ. της 6.1.2005 *Hoogendijk κατά Ολλανδίας*, απόφ. της 7.5.2013 *Ιωάννα Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδας*, σκ. 38 και 39, απόφ. της 15.4.2014 *Stefanetti κατά Ιταλίας*, σκ. 56). Περαιτέρω, όμως, η πλήρης αποστέρηση του βασικού μέσου διαβίωσης ενός προσώπου, όπως είναι η σύνταξη (βλ. ΕΔΔΑ *Αποστολάκης κατά Ελλάδας*, απόφ της 22.10.2009, σκ. 41), ή η απόσβεση (απώλεια) του δικαιώματος για αύξηση αυτής, που συνεπάγεται η μη άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος εντός πενταετίας από τη γέννησή του, ή, σε περίπτωση γέννησής του πριν από την ισχύ του ν. 3075/2002, εντός πενταετίας από την ισχύ του νόμου αυτού, συνιστά δυσανάλογο περιορισμό σε σχέση με τον υπηρετούμενο σκοπό, δηλαδή την ταχεία εκκαθάριση των σχέσεων που

ανάγονται στο παρελθόν, λόγω της εξασθένησης των αποδεικτικών στοιχείων. Συνεπώς, οι θεσπίζουσες την επίμαχη πενταετή προθεσμία ρυθμίσεις του άρθρου 3 παρ. 3 και 12 του ν. 3075/2002 αντίκεινται στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., και, ως εκ τούτου, είναι μη εφαρμοστέες (βλ. αποφ. Ολ. Ε.Σ. 987, 989/2015, όπου και μειοψηφία).

7. Στην προκειμένη περίπτωση, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, το δικάσαν ΙΙ Τμήμα δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά περί τα πράγματα κρίση του, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσίβλητος στις 20.5.2014 υπέβαλε αίτηση προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για μεταβίβαση σε αυτόν της σύνταξης της θανούσης στις 21.7.1993 συζύγου του πολιτικής συνταξιούχου ... .. του .... Με την .../27.3.2015 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Τμήμα Γ') η ως άνω αίτηση απορρίφθηκε, με την αιτιολογία, κατ' ορθή εκτίμηση του περιεχομένου της πράξης αυτής, ότι η ανωτέρω αίτηση δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με βάση τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 3 του ν. 3075/2002 και 4 παρ. 1 του ν. 3408/2005, αφού το δικαίωμα του αναιρεσίβλητου για μεταβίβαση της σύνταξης είχε γεννηθεί στις 21.7.1993, ημερομηνία θανάτου της συζύγου του και, συνεπώς, στις 20.5.2014 που υποβλήθηκε η αίτηση για τη μεταβίβαση της ανωτέρω σύνταξης είχε παρέλθει η προβλεπόμενη από τις ανωτέρω διατάξεις πενταετής προθεσμία για άσκηση του δικαιώματός του αυτού.

8. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτή έφεση του αναιρεσίβλητου κατά της ως άνω πράξης κανονισμού σύνταξης, με την

αιτιολογία ότι η διάταξη του άρθρου 22 παρ. 21 εδ. α' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 παρ. 3 του ν. 3075/2002, αντίκειται στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρη και μη εφαρμοστέα και επομένως μη νομίμως απορρίφθηκε η αίτηση του αναιρεσίβλητου κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. Κατόπιν αυτού, το Τμήμα ακύρωσε την .../27.3.2015 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και ανέπεμψε την υπόθεση στη Διεύθυνση αυτή, προκειμένου να κριθεί επί της ουσίας το αίτημα του αναιρεσίβλητου για κανονισμό σε αυτόν σύνταξης κατά μεταβίβαση, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

9. Το Τμήμα, με τις ως άνω παραδοχές του ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τον νόμο, δοθέντος ότι, σύμφωνα και με όσα έγιναν δεκτά στην 6^η σκέψη της παρούσας, οι προαναφερόμενες διατάξεις των παρ. 3 και 12 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002, με τις οποίες θεσπίζεται η κατά τα ανωτέρω πενταετής προθεσμία για την υποβολή αίτησης που αφορά την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης, την αύξησή της ή την προσμέτρηση χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας, επί ποινή απώλειας του σχετικού περιουσιακού δικαιώματος, παραβιάζουν το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου αναιρετικών λόγων.

10. Κατά ακολουθίαν των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης, κατ' εκτίμηση δε των περιστάσεων, να απαλλαγεί

το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσίβλητου (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. ε' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999, Α' 97, αναλόγως εφαρμοζομένου βάσει του άρθρου 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006, Α' 135).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της 2419/2016 απόφασης του ΙΙ Τμήματος. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσίβλητου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 3 Ιουλίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΥΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στις 6 Αυγούστου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ α.α.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ